

къмъ долината, съ осьта 65° ЮИ. Първоначално църквата е била раздѣлена на двѣ отдѣления: южното входно отдѣление (А) (нартикъ), 4 м. широко, отъ прѣдъ съборено; задната му стѣна (I), извита въ видъ на абсида (диаметръ 3,60 м.). Входниятъ коридоръ (II) е изсѣченъ въ пода на това отдѣление, сега съ 14 широки стѣпала (долнитѣ сж съборени): коридорътъ при долния край (1 м. широкъ, около 7 м. дълбокъ) се стѣснява къмъ горния край (0,7 м.), дѣто се чупи два пѣти правожгълно къмъ пещерата. Коридорътъ отъ горѣ е билъ покритъ съ плочи.

Въ сѣщото отдѣление, срѣщу входа, е изсѣченъ гробъ (III)—2,0 м. дългъ: при западния край 0,72 м., а при източния 0,62 м. широкъ, съ изсѣчена горни краища (0,11—0,18 м. ширина) за покривна плоча.

Сѣверното отдѣление (В) (църквата) е 2,87 м. високо, 3,5 м. широко и 4,56 м. дълбоко (безъ олтарната часть); олтарната часть (С), сега 1,8 м. широка, при източния край е напълно съборена. Двѣтѣ части на църквата сж били отдѣлени съ дървена стѣна. Въ пода на църквата се намиратъ четирежгълни и неправилни дупки; прѣднитѣ двѣ (а, б), вѣроятно, сж служили за закрѣпване на иконостаса.

Въ пещерата личатъ остатѣци отъ живопись съ свѣтло зелена основа; таванътъ е билъ раздѣленъ на правожгълни полета, изпълнени съ разни сцени отъ библията.

Вѣроятно послѣднитѣ три пещери (26—28) образуватъ единъ мѣнастирь: първата отъ тѣхъ е била входната часть на мѣнастиря. По свѣдѣние, на рѣта, който се спуска отъ западнитѣ водораздѣлни възвишения къмъ Червенъ, надъ двата мѣнастиря, се намиратъ развалини отъ нѣкакви постройки, принадлежащи къмъ Рай-мѣнастирь.

29.

Надъ дѣсния брѣгъ на Ч. Ломъ, срѣщу носа, който отдѣля скалитѣ на двата Рай-Мѣнастиря, въ скалата Кошута, има изкуствена пещера, нарѣчена

Мѣнастирь Кошута.

(Карта I).

Отъ долу, отъ южната страна, се вижда пѣтека — коридоръ, чрѣзъ която се влиза въ пещерата, състояща се отъ двѣ отдѣления.

30— 32.

Между Рай-Мѣнастирь и с. Кошовъ има скали отъ двѣтѣ страни на рѣката; и въ тѣхъ: